

מדינת ישראל
המשרד לקליטת העלייה

מאירס-ג'וניט-מכון ברוקדייל

פעילות המשרד לקליטת העלייה בעבור האוכלוסייה האתיופית: מידע על תכניות המשרד ומידת האפקטיביות שלהן

ג'ק חביב ♦ חני הלבן-אילת

הדוח הוכן במסגרת בדיקה שעורך המשרד לקליטת העלייה
על מצב האוכלוסייה האתיופית ועל אופן קליטתה בארץ

דוח מספר 3
דמ-558-10

פרסומים נוספים של מאירס-ג'וינט-מכון ברוקדייל בנושא זה

חביב, ג'; הלבן-אילת, ח'; שץ, א'. 2010. פעילות המשרד לקליטת העלייה בעבור האוכלוסייה האתיופית: הדגשים לעומת המגמות בקהילה, בחינת המידע הקיים על אפקטיביות התכניות והתוויית קווים להמשך פיתוחו. דוח מסכם. (דוח מספר 1). דמ-536-10.

חביב, ג'; הלבן-אילת, ח'; שץ, א'. 2010. מעקב אחר אינדיקטורים מרכזיים למצבה של האוכלוסייה האתיופית ברמה הארצית (דוח מספר 2). דמ-560-10.

כהן-נבות, מ'; ברוך-קוברסקי, ר'; לוי, ד'; וצ'סלב קונסטנטינוב. 2008. תכנית SPACE של הפרויקט הלאומי של עולי אתיופיה: סיוע לימודי ומרכזי הנוער (2005-2007) - מחקר הערכה: תמצית מחקר. תמ-28-08.

כהן-סטרבצ'ינסקי, פ'; ואזן-סיקרון, ל'; לוי, ד'. 2008. תכנית נוער עולה "מסיכון לסיכוי" – ממצאי מחקר ההערכה. דמ-515-08.

מנדלר, ד'; קינג, י'. 2008. מצב התעסוקה של העולים שנתיים עד שלוש שנים לאחר שהשתתפו במרכזי הכוונה לתעסוקה. דמ-522-08.

אגור, מ'; רוזנברג, ל'. 2006. הערכת התכנית להכשרת מנהיגות מצטיינת בחינוך בקרב יוצאי אתיופיה. דמ-481-06.

קינג, י'; וולדה-צדיק, א'. 2006. דפוסי השתלבות בתעסוקה של עולים חדשים גילאי 22-64. דמ-486-06.

Baruj-Kovarsky, R.; Cohen-Navot, M. 2008. **The Ethiopian National Project: Youth Centers 2008 Second Evaluation Report.** ES-29-08

להזמנת פרסומים ניתן לפנות למאירס-ג'וינט-מכון ברוקדייל, ת"ד 3886, ירושלים 91037, טל': 02-6557400, פקס: 02-5612391, דואר אלקטרוני: brook@jdc.org.il

ניתן לעיין בפרסומים אלה גם באתר המכון: www.jdc.org.il/brookdale

תמצית מחקר

1. מבוא

מדינת ישראל עושה מאמצים להעמקת הטיפול באוכלוסייה האתיופית ולביסוס ביצוע התכניות על יעדים מוגדרים ומעקב אחר היישום והתוצאות. באחריות המשרד לקליטת העלייה מופעלים תכניות ופרויקטים רבים המיועדים לעולי אתיופיה, חלקם עוצבו במיוחד לצורכיהם ואחרים יועדו לכלל העולים. מאירס-ג'וינט-מכון ברוקדייל התבקש לסקור את תכניות המשרד בעבור האוכלוסייה האתיופית שהופעלו בשנת 2007.

באחריות המשרד לקליטת העלייה נמצאים תכניות ופרויקטים רבים המיועדים לעולי אתיופיה, חלקם הותאמו ישירות לצורכי אוכלוסייה זו וחלקם מיועדים לכלל העולים. מאירס-ג'וינט-מכון ברוקדייל התבקש בידי מנכ"ל המשרד לסקור תכניות ופרויקטים אלו ולבחון את העשייה תוך דגש על תוצאותיה.

במסגרת הסקירה נערך מיפוי של כלל התכניות שמהן נהנים עולי אתיופיה, שבמהלכו נבדקה מידת האפקטיביות של התכניות בקידום השתלבותם של העולים בתחומי החיים השונים. תוצאות הסקירה אמורות לחזק את הבסיס לתכנון מושכל להמשך הקצאת המשאבים וההשקעה באוכלוסייה זו.

התכניות שאותרו חולקו לשמונה תחומים: תכניות כלליות, בריאות, תרבות, רווחה, חינוך, השכלה גבוהה, תעסוקה ויזמות ודוור.

דוח זה סוקר את תחומי הפעילות השונים של המשרד, תוך התייחסות לתכניות השונות השייכות לכל אחד מהתחומים. שני דוחות נוספים מציגים סקירה מקוצרת ובה הצעת קווים מנחים לאסטרטגיה של העמקת השימוש במידע ופיתוחו (חביב, הלבן-אילת ושץ, 2010א') ואינדיקטורים מרכזיים למצבה של הקהילה האתיופית (חביב, הלבן-אילת ושץ, 2010ב').

בדוח הנוכחי מוקדש לכל תכנית פרק העוסק בשלושה היבטים עיקריים:

- ◆ תיאור התכנית מתוך השאלון שמולא בידי האחראי על התכנית וריאיון מנהל אגף
- ◆ מידע מינהלי
- ◆ מידע מתוך מחקר הערכה, הכולל מדדי ההצלחה לבחינת התכנית.

2. הגדרות

אנו מגדירים מערכת מידע כתהליך של איסוף מידע על הפעילות ועל התוצאות של מערכת שירותים, באמצעות כלים אחידים ולאורך זמן. תהליך זה מבוצע בידי מפעילי התכניות עצמן באופן בלעדי או עיקרי.

במושג מחקר אנו מתייחסים לפעולה המבוצעת על-ידי גורם חיצוני כפעולה חד-פעמית, זמנית ולפעמים תקופתית.

3. מקורות המידע

המידע נאסף ממקורות שונים:

1. ראיונות עם מנהלי האגפים במשרד לקליטת העלייה.
 2. שאלונים למילוי עצמי של המנהלים או של מפעילי התכניות (שאלון נפרד לכל תכנית שבאחריותם). השאלון שמילאו לצורך הסקירה הנוכחית כולל את תיאור התכנית, מטרות התכנית, תקופת ההפעלה, שותפים, מדדי יישום ותוצאה שאלות לגבי קיום מערכות מידע מנהליות, מחקרים מיוחדים ועוד.
 3. מערכות מידע מנהליות - איתור המערכות ובדיקת תרומתן האפשרית למדידת תוצאות.
 4. מחקרים על התכניות - איתור מחקרי הערכה ובחינת הממצאים הנוגעים ליישום ולתוצאות.
 5. מידע סטטיסטי ארצי - ניתוח מגמות כלליות מתוך מקורות מידע שונים, כגון הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ומערכות מידע של משרדי ממשלה שונים, כמו משרד החינוך (לגבי ציוני הברגרות). נעשה שימוש בנתונים המתפרסמים על-ידי הגורמים השונים ונעשו עיבודים מיוחדים לנתונים (יתפרסם בדוח נפרד).
- בלוח א' מוצגים מקורות המידע שאיתרנו בסקירה זו ואשר מהווים את הבסיס לניתוח המידע הקיים. הלוח מצביע על מספר מחקרי ההערכה ומערכות המידע המנהלי העומדים לרשות הפרויקט, אשר יכולים לספק מידע לצורך הערכת התוצאות של הפרויקט והמשך פיתוחו.

לוח א': סיכום מצב המידע

מספר	תכניות
31	תכניות המשרד שאותרו
19	תכניות שלגביהן התקבל שאלון מהאגף האחראי
16	תכניות שלגביהן אותרו מחקרים
19	תכניות שלגביהן אותרה מערכת מידע*
7	תכניות שלגביהן אין שאלון, אבל יש מחקר
11	תכניות שלגביהן אותרו מחקר ומערכת מידע
24	תכניות שלגביהן אותר מחקר או מערכת מידע
5	אין חומרים בכלל (מחקר, מערכת מידע או שאלון)

* על תכניות ללא שאלון, לא ניתן לקבוע אם יש מערכת מידע מינהלי

אחד הכלים המרכזיים שנעשה בו שימוש לצורך הכנת הדוח הנוכחי היה שאלון למילוי עצמי של האחראיים על התכניות השונות. מהלוח עולה כי לא הייתה היענות מלאה למאמץ לקבל מידע על התכניות: לגבי 19 תכניות קיבלנו שאלונים מהאחראים ולגבי 12 תכניות לא קיבלנו. לוח א' מראה גם כי מתוך כל 31 התכניות, ל-19 יש מערכת מידע מנהלית כלשהי. לגבי 16 פרויקטים נמצא מחקר. בסך הכול, רק לגבי חמישה פרויקטים לא אותר כל מקור מידע. כמובן, שלגביהם לא נוכל להתייחס לתוצאות כלל. חשוב לציין שלגבי מספר תכניות גדולות, כמו שיקום שכונות, פלא והתכניות להשכלה גבוהה, לא בוצע מחקר הערכה, אף שבחלקן (תחום ההשכלה גבוהה) קיימת מערכת מידע הכוללת מידע חשוב על התכנית.

4. מערכות מידע מנהליות

בסעיף זה נתייחס לאופיו של המידע הקיים ונסקור את המידע על תוצאות בתכניות בעלות מערכות מידע (לוח ב'). כאמור, קיבלנו שאלונים על 19 תכניות של המשרד, אשר בין היתר סיפקו מידע על מערכות מידע המשרתות את התכנית. לגבי כל אחת מתכניות אלו אותרה מערכת מידע מנהלית. ב-18 מהן כללה המערכת גם מידע על תוצאות.

יש לציין שחלק מהתכניות אינן עוסקות אך ורק באוכלוסייה האתיופית, אלא מיועדות גם לאוכלוסיות אחרות. יש לבחון אפוא האם המידע על האוכלוסייה האתיופית במערכת המידע המנהלית זמין באופן נפרד מהמידע על כלל המשתתפים.

לוח ב': מידע על תוצאות בתכניות שלגביהן דווח על מערכת מידע מנהלית¹

שם התכנית	קיום מידע על האוכלוסייה האתיופית בנפרד	מידע על תוצאות - לא ממוחשב	מידע על תוצאות - ממוחשב	דיווח למשרד: תקופתי	דיווח למשרד: תוצאות
2. המוקדים	תכנית רק לאתיופים	כן	לא	כן	חלקי
5. שימוש בסמים ובאלכוהול	תכנית רק לאתיופים	כן	לא	כן	חלקי
8. מסיכון לסיכוי	כן	כן	לא	כן	לא
9. סיכויים	כן	כן	לא	כן	לא
11. מגדלור	תכנית רק לאתיופים	כן	לא	כן	לא
12. יזמים צעירים	כן	כן	לא	כן	לא
14. הפוך על הפוך	לא כרגע	לא	כן	כן	לא
17. זינוק בעלייה	כן	כן	לא	כן	לא
19. אופק לבגרות	כן	לא	כן	כן	כן
20. פלא	כן	ביניים	לא	כן	לא
24. תכנית לאומית ENP	תכנית רק לאתיופים	לא	כן	כן	כן
25. קדמא ב	כן	כן	לא	כן	לא
26. מכינות	כן	כן	לא	כן	לא
27. השכלה גבוהה	כן	לא	לא	כן	לא
28. אשת חיל	כן	לא	כן	כן	לא
29. ייעוץ עסקי	כן	לא	כן	כן	לא
30. חממה תעסוקתית	כן	לא	כן	כן	לא סדיר
31. משכנתאות	כן	לא	חלקי	כן	חלקי
סה"כ	כן = 17	תוצאות ביניים	רק = 1 כן = 6	כן = 18	כן = 2 4 חלקיים

* מספור התכניות זהה למספור בלוח 1 בגוף הדו"ח.

¹ בתכנית שיקום שכונות חברתי (3) יש מידע רק על פעילויות, ולכן אינה מופיעה בלוח.

בלוח ב' דלעיל מפורטים מאפייני כל אחת מ-18 מערכות המידע. מהלוח עולים שני מאפיינים מרכזיים:

- ◆ בכל התכניות אוספים מידע על תוצאות ברמת המשתתפים, אולם, לרוב, המידע אינו ממוחשב.
- ◆ לגבי 17 תכניות ניתן להפריד את המידע על האוכלוסייה האתיופית, גם אם נכללות בהן אוכלוסיות נוספות.

דיווח למשרד לקליטת העלייה הוא ממד נוסף במערכת המידע המנהלית, בין אם הוא מתוך מידע לא ממוחשב ובין אם מתוך מידע ממוחשב.

- ◆ בכל 17 התכניות מוגש דיווח תקופתי למשרד מתוך מערכת המידע. יחד עם זאת, רק בשש תכניות מדובר בדיווח על תוצאות, בשתיים מתוכן - באופן מלא יותר ובארבע - באופן חלקי.
- ◆ לעתים, הדיווח למשרד נכלל בדיווח משותף למספר גורמים ומוגש במסגרת ועדת היגוי.

במסגרת הדוח הנוכחי אין אנו נוגעים במידת השימוש במידע ובדיון בו ברמת המשרד.

5. מחקרי הערכה

סעיף זה מציג תמונת מצב של המחקר הקיים על התכניות לאתיופים של המשרד לקליטת העלייה. בדומה לניתוח של המערכות המנהליות, אנו מעוניינים לבחון את המידה שבה המחקרים השונים התייחסו לתוצאות. יחד עם זאת, יש חשיבות רבה גם להתייחסותם לתהליכי היישום, דבר שיאפשר לזהות את הצורך בשינויים בתהליכי היישום ולעמוד על מידת השגת המטרות, ואיתן - התוצאות.

ניתן למדוד את התוצאות לפי מדדים אובייקטיביים, כגון: השמה בעבודה, ציוני בגרות, תיקים במשטרה ומקרי התעללות מדווחים. מעבר לכך, חשוב להתייחס למדדים סובייקטיביים, שכן, יש תחומים שמטבע הדברים מחייבים מדידה סובייקטיבית: חיזוק הביטחון העצמי, תחושת בדידות, זהות ושייכות ועוד. בנוסף, חשוב לדעת עד כמה הלקוחות עצמם מזהים שיפורים ותרומות בעקבות ההשתתפות בתכנית.

מדד נוסף הוא שביעות רצון של הלקוחות מהתכניות או מרכיבים של התכנית. מדד זה מבוסס גם על שאלות ישירות לגבי מידת שביעות רצונם וגם על שאלות עקיפות כמו הנכונות להמליץ על התכנית לאחרים.

5.1 אופי המידע המחקרי

1. מתוך 31 תכניות, איתרנו כ-16 תכניות שלגביהן קיים מחקר, בדרך כלל מחקר אחד לתכנית. לעתים, התבצע המחקר בשלבים שהוצגו בסדרת דוחות. יוצאת דופן היא התכנית "סיכויים" שלגביה אותרו שני מחקרי הערכה. חלק מההערכות בוצעו לפני זמן רב יחסית - בראשית שנות האלפיים, ועל כן, יש מקום לחשוב על ביצוע מחקרי הערכה עדכניים.

2. המחקרים שונים מאוד בהיקפם ובעומקם. בדוח הנוכחי לא נערכה בחינה מעמיקה של איכות המחקרים, אלא בעיקר מובאת התייחסות לסוג המידע שהם מספקים, למידה שבה הם מדווחים על תוצאות התכניות ולשאלה האם יש להן תוצאות חיוביות.

3. כמעט כל המחקרים בוחנים את תהליכי היישום תוך התייחסות לזווית הראייה של המפעילים ושל הלקוחות. בין היתר המחקרים בוחנים האם כל רכיבי התכנית יושמו, האם היקף המשתתפים הוא לפי המתוכנן, האם התכניות הגיעו לאוכלוסיית היעד המתוכננת ומהם מאפייני המשתתפים שהשפיעו על התכנית, האם יש שונות חשובה באסטרטגיית היישום בין קבוצות שונות, אילו מכשולים קיימים בהן ומהן דרכי התמודדות מוצלחות (לצורך שיפורים אפשריים בתהליך היישום).
4. כמעט כל המחקרים בדקו גם את שביעות רצון הלקוחות של התכניות.
5. כמעט כל המחקרים (16 מתוך 17) ערכו ניתוחים כמותיים לתוצאות וביצעו מעקב פרטני אחר המשתתפים. בבדיקת התוצאות, כמעט כולם השתמשו במדדים אובייקטיביים וסובייקטיביים.
6. נקודת התורפה של רוב מחקרי ההערכה היא היעדר קבוצת ביקורת או השוואה, ולכן קשה לעמוד על תרומתה של התכנית לשינויים החיוביים שחלו באוכלוסייה. בעיה זו מאפיינת את רוב מחקרי ההערכה שנעשים בארץ, ואיננה מייחדת את המחקרים שנעשו בעבור המשרד לקליטת העלייה.
7. כמעט בכל התכניות שלגביהן נמדדו תוצאות אנו רואים שינויים חיוביים משמעותיים בתוצאות בקרב המשתתפים, בהתאם למטרות התכנית או לחלקן. אחת התכניות יושמה באופן חלקי בלבד, ולכן לא ניתן להסתמך על הממצאים במידה רבה. לגבי מחקר אחר, התוצאות הן פחות חיוביות.
8. חשוב לציין, שכל מחקרי ההערכה התמודדו עם המורכבות של מדידת תוצאות בנושאים השונים, והעמידו בסיס של מדדים שניתן לנצל לפיתוח המערך בעתיד, בין אם במחקרי המשך ובין אם בשילוב חלק מהמדדים במערכות המידע המנהליות.

5.2 ממצאי המחקרים לגבי תוצאות התכניות

בסעיף זה נסכם את ממצאי המחקרים להערכת התכניות של המשרד לקליטת העלייה למען האוכלוסייה האתיופית לפי תחומים. כאמור, נערכו 17 מחקרי הערכה, ובכלל זה שני מחקרים על התכנית מסיכון לסיכוי ושני מחקרים על התכנית סיכויים. מחקר נוסף (על התכנית זינוק בעלייה) התחיל בשנת 2008 ויימשך כשלוש שנים. מחקר זה אינו נכלל בסקירה, אף שהתכנית נדונה בה. את 17 המחקרים הללו ניתן לשייך לחמישה תחומים עיקריים:

1. **כללי - קליטה והסתגלות**: שתי תכניות - מרכזי קליטה, מוקדי קליטה
2. **בריאות**: שתי תכניות - הסברה ארצית בנושא איידס ומניעת שימוש בסמים ובאלכוהול
3. **רווחה (נוער)**: חמש תכניות - תל"מ, מסיכון לסיכוי (שני מחקרים נפרדים לשני שלבים), סיכויים (שני מחקרים נפרדים שנערכו בזמנים שונים), הפוך על הפוך וחוגי סיירות מטעם החברה להגנת הטבע
4. **חינוך**: שלוש תכניות - אופק לבגרות, אתגרים והתכנית הלאומית לאתיופים (ENP)
5. **תעסוקה**: שלוש תכניות - אשת חיל, ייעוץ וליווי עסקי במסגרת מט"י נתניה ורש"ת חממות תעסוקתיות

להלן יובאו סיכומי הממצאים ממחקרים אלה לפי חמשת התחומים.

1. כללי - קליטה והסתגלות

- ◆ רוב העולים שבעי רצון משהותם במרכז הקליטה.
- ◆ העולים מעריכים שמרכז הקליטה הכין אותם לחיים בישראל במידה בינונית.
- ◆ לפי הערכת העולים, תרומת מרכז הקליטה לידע שלהם בשפה העברית מועטה יחסית.
- ◆ מהמחקר על מוקד הקליטה באשדוד עולה כי המוקד מוכר לרוב עולי אתיופיה בעיר.
- ◆ קיימת שביעות רצון גבוהה מיחס הצוות במוקד באשדוד ומהמידע שקיבלו במוקד.
- ◆ 57% מהגברים ו-40% מהנשים שפנו למוקד באשדוד דיווחו שקיבלו פתרון לבעייתם.

2. בריאות

- ◆ פעילות הסברה בנושא איידס משפרת את רמת הידע וההתנהגות המניעתית של המשתתפים.
- ◆ נמצא שינוי בידע לגבי הסכנות שבשימוש בסמים, שינוי ביחס לשימוש בסמים ובאלכוהול, שיפור בתקשורת בין בני נוער להוריהם ושיפור במוקד השליטה הפנימי (שליטה עצמית) של בני הנוער.

3. רווחה (נוער)

- ◆ התכנית מסיכון לסיכוי סובלת מקשיים ביישום, ולכן מתקשה להשיג את מטרותיה. אולם, קיימים הבדלים במידת ההצלחה ורמת שביעות הרצון בין היישובים השונים.
- ◆ תכניות כמו תל"ם בדרך כלל מקדמות את המשתתפים ותורמות להם במישורים שונים. על-פי הממצאים נראה שהתכניות מעצימות, אך מספר המשתתפים בהן מצומצם, ולכן השפעתן פחות מורגשת כאשר בודקים את התקדמות כלל אוכלוסיית עולי אתיופיה.
- ◆ מן המחקר להערכת התכנית הפוך על הפוך ניתן ללמוד שיש רמה גבוהה של שביעות רצון והתקבל דיווח חיובי מן המשתתפים על תרומת התכנית. אולם, יש לזכור כי מספר הפונים ממוצא אתיופי יחסית קטן וכי בדוחות הקיימים לא ניתן להפריד בין המידע לגבי נוער ממוצא אתיופי שפנו למרכז לבין שאר המשתתפים.
- ◆ בתכנית סיכויים נרשמה שביעות רצון גבוהה של המשתתפים. המחקר המאוחר יותר משנת 2008 מעיד על השגת יעדי התכנית, ובראשם - היעד המרכזי של הפסקת העבריינות או הפחתת ממדיה בקרב המשתתפים. על-פי הממצאים, מספר העברות שביצעו משתתפי התכנית הצטמצם באופן משמעותי בתום התכנית. יחד עם זאת, לא נבדקה השפעת התכנית על עבריינות חוזרת בפרספקטיבה של זמן, כלומר, מספר שנים מתום התכנית.
- ◆ חוגי הסיירות של החברה להגנת הטבע תרמו להסתגלות בקרב המשתתפים באמצעות חיזוק הקשר לחברה הישראלית ולמסורת האתיופית ושיפור ברמת התמיכה החברתית מנוער שאינו יוצא אתיופיה.

4. חינוך

- ◆ מחקר ההערכה על תכנית אתגרים, המכינה ילדים לכיתה א', מצביע על שיפור בכל התחומים שנמדדו. ההתקדמות הרבה ביותר הייתה בתחום רכישת השפה. כמו כן, דווח על שביעות רצון רבה מהתכנית.

- ◆ שתי התכניות המרכזיות בתחום החינוך שעליהן יש מחקר הערכה הן אופק לבגרות ו-ENP. מן הממצאים לגבי תכניות אלה ניתן ללמוד שסיוע וליווי אינטנסיביים מביאים להשגת המטרות. נמצא שיפור בהישגי התלמידים ממוצא אתיופי בציונים, בזכאות לבגרות רגילה ובזכאות לבגרות איכותית.

5. תעסוקה

- ◆ תרומתו של מרכז הייעוץ והליווי העסקי מט"י נתניה ניכרת בנושאים כמו ליווי, ייעוץ, חונכות והכנת תכנית עסקית. עם זאת, רואיינו מספר קטן בלבד של יזמים (15).
- ◆ במחקר לגבי תכנית אשת חיל נמצא שאחוז ההשמה בעבודה נע בין 30% ל-80% מהמשתתפות בקבוצות השונות. כמו כן, חל שינוי מהותי בתפיסת הנשים לגבי יציאה לעבודה.
- ◆ ברשת חממות נמצא שיעור גבוה יחסית של השמות (65%-75%). התכנית מסייעת בחיזוק האמונה העצמית ובקבלת האחריות. כ-45% מהאנשים שהושמו בעבודה עובדים במקצועות שלמדו בתכנית.
- ◆ אחוז גבוה מהפונים למוקדים לסיוע בנושא תעסוקה הביעו שביעות רצון מהעזרה שניתנה להם.

5.3 מידע על תוצאות חיוביות ממחקרי הערכה

בסך הכל, התכניות שבהן נמצאו תוצאות חיוביות ממחקרי הערכה הן: מרכזי הקליטה, מוקדי הקליטה, פעילות הסברה בנושא איידס, תכנית למניעת שימוש בסמים ובאלכוהול, תל"מ, אתגרים, מסיכון לסיכוי, סיכויים (במחקר שנערך בשנת 2008), תכנית רב-תרבותית של החברה להגנת הטבע, הפוך על הפוך, אופק לבגרות, תכנית SPACE ותכנית עתידים, אשת חיל, מט"י נתניה ורשת חממות.

6. תוצאות התכניות על-פי המידע המנהלי ועל-פי המידע המחקרי במשולב

לוח ג': ריכוז התוצאות ממחקרי הערכה וממערכות המידע המנהליות

מספר תכניות	
31	כלל התכניות
15	תכניות שעבורן נערך מחקר הערכה עם דיווח על תוצאות
18	תכניות שיש להן מערכת מידע מנהלית הכוללת תוצאות לגבי האוכלוסייה האתיופית
7	מתוכן, מדווחות למשרד הראשי
15	תכניות שעבורן יש תוצאות חיוביות כלשהן ממחקר הערכה
3	תכניות שעבורן יש תוצאות חיוביות כלשהן ממערכת המידע המנהלית*
16	תכניות שעבורן קיים מידע על תוצאות חיוביות כלשהן ממקור כלשהו
23	תכניות שעבורן קיים מידע ממקור כלשהו על תוצאות
17	מתוכן, תכניות עבורן המידע מדווח בצורה כלשהי למשרד לקליטת העלייה

*בכולן קיים גם מחקר

לוח ג' דלעיל מסכם את התמונה העולה מתוצאות התכניות, מתוך מידע שהתקבל מהמערכות המנהליות ומהמחקרים. נראה כי בכמחצית התכניות יש דיווח על תוצאות חיוביות.

תוכן עניינים

1	1. מבוא
6	2. מערך המחקר
7	3. תכניות כלליות
8	3.1 מרכזי קליטה
12	3.2 מוקדי קליטה ביישובי הקבע
17	3.3 שיקום שכונות חברתי
19	4. תכניות בתחום הבריאות
20	4.1 הסברה ארצית בנושא איידס
22	4.2 מניעת שימוש בסמים ובאלכוהול להורים ולילדים
27	5. תכניות בתחום הרווחה
28	5.1 תל"מ
32	5.2 מסיכון לסיכוי
41	5.3 סיכויים
47	5.4 תכניות יישוביות כוללניות בדגש על נוער בסיכון : מח"ט נווה יעקב
49	5.5 מגדלור
51	5.6 יזמים צעירים בישראל
53	5.7 החברה להגנת הטבע – תכנית רב-תרבותית
56	5.8 הפוך על הפוך - מרכזי מידע וייעוץ לנוער
62	5.9 מגזין ארצי במסגרת תכנית הטלוויזיה "דרך העיניים שלנו"
63	5.10 זינוק בעלייה
65	6. תכניות בתחום החינוך
66	6.1 אתגרים
68	6.2 אופק לבגרות
74	6.3 פל"א
75	6.4 פרויקט לאומי ENP (Ethiopian National Project) - מידע כללי
87	7. תכניות ללימודים אקדמיים
89	7.1 קדמא ב'
92	7.2 מכינה קדם-אקדמית ומכינת קדם-הנדסאים
94	7.3 אקדמיה
96	8. תכניות בתחום התעסוקה והיזמות
97	8.1 אשת חיל
102	8.2 ייעוץ וליווי עסקי לבעלי עסקים ויזמים מתוך הקהילה
105	8.3 רשת חממות תעסוקתיות
110	9. תכניות בתחום הדיור
110	9.1 מענק משכנתאות למשפחות עולים מאתיופיה
115	ביבליוגרפיה

רשימת לוחות

תמצית מחקר

- ii לוח א': סיכום מצב המידע
- iv לוח ב': מידע על תוצאות בתכניות שלגביהן דווח על מערכת מידע מנהלית
- ix לוח ג': ריכוז התוצאות ממחקרי הערכה וממערכות המידע המנהליות

תכניות כלליות

- 2 לוח 1: רשימת התכניות של המשרד לקליטת העלייה לפי תחומים
- 4 לוח 2: מקורות המידע הקיימים בתכניות של המשרד לקליטת העלייה בעבור יוצאי אתיופיה, שנבחנו במסגרת המחקר
- 10 לוח 3: מרכזי הקליטה - מדדי הצלחה - תוצאות בהתאם למטרות של עולים השוהים במרכז הקליטה
- 11 לוח 4: מרכזי הקליטה - מדדי הצלחה - תוצאות בהתאם למטרות של עולים שעזבו את מרכז הקליטה
- 14 לוח 5: התפלגות סיבת הפניות למוקדי הקליטה בשנת 2004
- 14 לוח 6: התפלגות סיבת הפניות למוקדי הקליטה בשנת 2006
- 15 לוח 7: טיפול המוקד בנושאי תעסוקה בשנת 2004 ובשנת 2006
- 16 לוח 8: המוקד באשדוד - מדדי יישום ומדדי הצלחה

תכניות בתחום הבריאות

- 21 לוח 9: התכנית הלאומית למניעת איידס- מדדי יישום למעקב אחר השלבים בתכנית העבודה
- 21 לוח 10: התכנית הלאומית למניעת איידס- מדדי הצלחה - תוצאות בהתאם למטרות
- 24 לוח 11: תכנית התערבות למניעת שימוש בסמים ובאלכוהול - מדדי יישום למעקב אחר השלבים בתכנית העבודה
- 24 לוח 12: תכנית התערבות למניעת שימוש בסמים ובאלכוהול - מדדי הצלחה – תוצאות בהתאם למטרות
- 26 לוח 13: תכנית למניעת שימוש בסמים ובאלכוהול - מדדי יישום למעקב אחר השלבים בתכנית העבודה
- 27 לוח 14: תכנית למניעת שימוש בסמים ובאלכוהול- מדדי הצלחה - תוצאות בהתאם למטרות

תכניות בתחום הרווחה

- 30 לוח 15: תכנית תל"מ- מדדי יישום למעקב אחר השלבים בתכנית העבודה
- 31 לוח 16: תכנית תל"מ - מדדי הצלחה - תוצאות בהתאם למטרות
- 36 לוח 17: מסיכון לסיכוי (שלב א') - מדדי יישום למעקב אחר השלבים בתכנית העבודה
- 36 לוח 18: מסיכון לסיכוי (שלב א') - מדדי הצלחה - תוצאות בהתאם למטרות
- 38 לוח 19: מסיכון לסיכוי (שלב ב' - נצרת ואשקלון) - מדדי יישום למעקב אחר השלבים בתכנית העבודה

- 38 לוח 20 : מסיכון לסיכוי (שלב ב' - נצרת ואשקלון) - מדדי הצלחה - תוצאות בהתאם למטרות
- 40 לוח 21 : מסיכון לסיכוי (שלב ב' - חדרה) - מדדי יישום למעקב אחר השלבים בתכנית העבודה
- 40 לוח 22 : מסיכון לסיכוי (שלב ב' - חדרה) - מדדי הצלחה - תוצאות בהתאם למטרות
- 44 לוח 23 : תכנית סיכויים (מחקר מעצב) - מדדי יישום למעקב אחר השלבים בתכנית העבודה
- 44 לוח 24 : תכנית סיכויים (מחקר מעצב) - מדדי הצלחה - תוצאות בהתאם למטרות
- 46 לוח 25 : תכנית "סיכויים" - מדדי יישום למעקב אחר השלבים בתכנית העבודה
- 46 לוח 26 : תכנית "סיכויים" - מדדי הצלחה - תוצאות בהתאם למטרות
- 55 לוח 27 : החברה להגנת הטבע - מדדי הצלחה - תוצאות בהתאם למטרות
- 61 לוח 28 : הפוך על הפוך - מדדי יישום למעקב אחר השלבים בתכנית העבודה
- 61 לוח 29 : הפוך על הפוך - מדדי הצלחה - תוצאות בהתאם למטרות

תכניות בתחום החינוך

- 67 לוח 30 : אתגרים - מדדי יישום למעקב אחר השלבים ביישום העבודה
- 68 לוח 31 : אתגרים - מדדי הצלחה - תוצאות בהתאם למטרות
- 71 לוח 32 : אופק לבגרות - זכאים לבגרות מבין משתתפי התכנית, לפי שנה
- 71 לוח 33 : אופק לבגרות - השפעת סיוע לימודי על שיעורי הזכאות לבגרות בקרב מסיימי 12 שנות לימוד, בשנים 2004/2005
- 74 לוח 34 : אופק לבגרות - מדדי הצלחה - תוצאות בהתאם למטרות
- 78 לוח 35 : מדדי יישום למעקב אחר השלבים בתכנית העבודה
- 78 לוח 36 : SPACE - מדדי הצלחה - תוצאות בהתאם למטרות (לפי הערכת האחראי)
- 81 לוח 37 : ממוצע שיעורי ההצלחה במבחני הבגרות בבתי ספר עם תכנית הסיוע בלימודים ובבתי ספר דומים ללא התכנית, ההפרש בין שיעורי ההצלחה והגידול בשיעורי ההצלחה
- 84 לוח 38 : תכנית עתידים - מדדי יישום למעקב אחר השלבים בתכנית העבודה
- 84 לוח 39 : תכנית עתידים - מדדי הצלחה - תוצאות בהתאם למטרות
- 86 לוח 40 : מרכזי איתור וטיפול - מדדי יישום למעקב אחר השלבים בתכנית העבודה

תכניות ללימודים אקדמיים

- 88 לוח 41 : סטודנטים יוצאי אתיופיה במהלך חמש שנות לימוד לפי מין
- 88 לוח 42 : סטודנטים יוצאי אתיופיה במהלך חמש שנות לימוד, לפי מצב משפחתי
- 88 לוח 43 : סטודנטים יוצאי אתיופיה במינהל הסטודנטים במהלך חמש שנות לימוד, לפי ותק
- 89 לוח 44 : סטודנטים יוצאי אתיופיה במהלך חמש שנות לימוד, לפי השלב בלימודים, כולל מכינות
- 89 לוח 45 : התפלגות לפי מוסדות על-פי מסלולי לימוד, של סטודנטים יוצאי אתיופיה, במהלך חמש שנים

- 91 לוח 46 : נתונים לגבי משתתפי התכנית קדמ"א ב' משנת 2003 ועד 2007
- 91 לוח 47 : הישגים בבחינות במחזוריים השונים במספר מקצועות

תכניות בתחום התעסוקה והיזמות

- 101 לוח 48 : אשת חיל - מדדי יישום למעקב אחר השלבים בתכנית העבודה
- 101 לוח 49 : אשת חיל- מדדי הצלחה - תוצאות בהתאם למטרות
- 104 לוח 50 : העסקים של יוצאי אתיופיה שנפתחו בסיוע התכנית בין השנים 1992-2006
- 104 לוח 51 : מטרות הפנייה למט"י
- 105 לוח 52 : סוגי השירותים שקיבלו בעלי העסקים
- 105 לוח 53 : התפלגות תשובות המרואיינים לשאלה - האם לסיוע הייתה תרומה
- 109 לוח 54 : רש"ת - מדדי הצלחה - תוצאות בהתאם למטרות

תכניות בתחום הדיור

- 112 לוח 55 : התפלגות מקבלי המשכנתאות ממוצא אתיופי, לפי שנת העלייה ולפי שנת קבלת המשכנתא
- 113 לוח 56 : אזורים סטטיסטיים ביישובים עירוניים שבהם האוכלוסייה האתיופית מהווה 19% ומעלה מכלל אוכלוסיית האזור, סוף 2005
- 114 לוח 57 : התפלגות היישובים עם אזורים סטטיסטיים בהם מעל 19% מהאוכלוסייה הם עולי אתיופיה, לפי אשכולות

רשימת תרשימים

- 79..... תרשים 1א' : התרחבות התכנית SPACE - מספר בתי ספר
- 79..... תרשים 1ב' : התרחבות התכנית SPACE - מספר ערים
- 79..... תרשים 1ג' : התרחבות התכנית SPACE - מספר תלמידים
- 80..... תרשים 2 : ממוצע תלמידים ישראלים ממוצא אתיופי שעברו את מבחני הבגרות במתמטיקה ובאנגלית^א - בבתי ספר עם/בלי תכנית הסיוע בלימודים (באחוזים)
- 81..... תרשים 3 : ממוצע התלמידים הישראלים ממוצא אתיופי הזכאים לבגרות בסיסית ולבגרות העומדת בדרישות הקבלה לאוניברסיטאות - בבתי ספר עם/בלי תכנית הסיוע בלימודים (באחוזים)
- 86..... תרשים 4 : שביעות רצון בני הנוער מהמרכזים בתחומים שונים (באחוזים)
- 87..... תרשים 5 : הערכת בני הנוער את תרומת המרכזים בנושאים שונים (באחוזים)
- 99..... תרשים 6 : סטטוס תעסוקתי של נשים פעילות* בשנתיים שקדמו להשתתפות בתכנית
- 100..... תרשים 7 : סטטוס תעסוקתי של נשים פעילות* נכון ליום הוצאת הדוח (11 ביולי 2007) (באחוזים)
- 108..... תרשים 8 : הסטטוס התעסוקתי של משתתפים פעילים בתכנית, בשנה וחצי שקדמה לתכנית